

De Minister van Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Juliana van Stolberglaan 4
2595 CL Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070 - 361 9723
f 070 - 361 9746
www.rechtspraak.nl

datum 3 november 2005
onderdeel Ontwikkeling
contactpersoon mw. mr. T.C. Kersten
doorkiesnummer 070 - 361 9835
e-mail t.kersten@rvdr.drp.minjus.nl
kamernummer 2 a 36
ons kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
uw kenmerk 5352659/05/6
onderwerp Wetsvoorstel huisverbod bij huiselijk geweld

Geachte heer Donner,

Bij brief van 21 juni jl. legde u aan de Raad voor de rechtspraak (hierna: "de Raad") ter advisering voor het wetsvoorstel Wet huisverbod bij huiselijk geweld.

De Raad heeft reeds informeel advies uitgebracht over een eerder concept van dit wetsvoorstel (zie brief van 6 april 2005, kenmerk UIT/6091/ONTW/DK) en beperkt zich in zijn advies daarom tot de punten, die nog niet eerder naar voren zijn gebracht.

Gehoord de gerechten adviseert de Raad als volgt.

Kring van beroepsgerechtigden

In de eerdere versie van het wetsvoorstel, die aan de Raad is voorgelegd, werd ervan uitgegaan dat alleen degene, tot wie de beschikking zich richt, beroep kan instellen. Het lijkt de bedoeling deze kring thans te verruimen tot de kring van derde-belanghebbenden, zo valt af te leiden uit artikel 9. Het artikelgewijze deel van de Memorie van Toelichting is onder artikel 9 echter minder helder op dit punt ("zal de uithuisgeplaatste wederom beroep kunnen instellen"). Artikel 6 bepaalt evenmin met zo veel woorden dat iedere belanghebbende bevoegd is een voorlopige voorziening te verzoeken, al kan dit geacht worden te volgen uit de basisregels van het bestuursprocesrecht.

De Raad is van mening dat er op inhoudelijke gronden goede argumenten zijn om de bevoegdheid tot het verzoeken van een voorlopige voorziening en het instellen van beroep en hoger beroep te beperken tot de uithuisgeplaatste.

datum 3 november 2005
kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
pagina 2 van 7

Als de partner het niet eens is met het huisverbod, kan ervan uitgegaan worden dat ze (of in voorkomende gevallen hij) de uithuisgeplaatste de toegang tot de woning niet zal ontzeggen. Zij of hij heeft derhalve feitelijk geen belang bij toekenning van een beroepsrecht.

Een (ongewenst) neveneffect van het toekennen van een beroepsmogelijkheid aan huisgenoten zou kunnen zijn dat de uithuisgeplaatste zijn huisgenoten onder druk kan zetten om beroep in te stellen.

Duur van het huisverbod

Het huisverbod wordt standaard voor tien dagen opgelegd, zo bepaalt artikel 2, met een eenmalige mogelijkheid van verlenging. Het huisverbod kan derhalve niet voor een kortere periode worden opgelegd. Het is niet uitgesloten dat hier in de praktijk wel behoefte aan zal bestaan. De Raad geeft daarom in overweging om aan de burgemeester de bevoegdheid toe te kennen om af te wijken van de standaardtermijn, indien de situatie daartoe aanleiding geeft.

Definitie van ‘woning’

In artikel 2 wordt de terminologie ‘zijn woning’ gehanteerd. Dit kan in de praktijk aanleiding geven tot discussie met de uit huis te plaatsen persoon. Hij kan aanvoeren dat het niet zijn woning is, maar dat hij er alleen maar verblijft. Een term als ‘de woning waar hij woont of verblijft’ zou de voorkeur verdienen. Uit de context van de formulering van artikel 2, eerste lid, blijkt dan verder voldoende waar het om moet gaan.

Niet duidelijk is of het huisverbod zich ook kan uitstrekken tot andere plaatsen dan de woning waar betrokkene woont of verblijft. In het artikelgewijze deel van de Memorie van Toelichting, wordt onder artikel 2, vierde lid, aangegeven dat duidelijk moet zijn ‘tot waar het huisverbod zich uitstrekt’, en onder het zevende lid wordt zelfs het woord ‘gelegenheden’ gebruikt (“huisverbod... van kracht is... op de in de beschikking aangegeven gelegenheden”). Het wetsvoorstel heeft op dit punt verduidelijking.

Termijn voor verzending van de uitspraak

Volgens artikel 8 zendt de griffier binnen twee weken een afschrift van de uitspraak aan de genoemde personen. Waar het huisverbod voor ‘slechts’ 10 dagen geldt, kan dit als mosterd na de maaltijd komen. Een kortere termijn is hier aan te bevelen. Aangesloten zou kunnen worden bij de termijn die geldt voor verzending van de uitspraak naar de uithuisgeplaatste. Uitspraken van de voorzieningenrechter worden ‘onverwijld’ toegezonden (artikel 8:84) en uitspraken in beroep binnen twee weken (artikel 8:79 Awb).

datum 3 november 2005
kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
pagina 3 van 7

Werklast

De totale claim over een periode van 5 jaar komt (afgerond op 100-duizendtal) uit op **€6.500.000,-**. Voor de onderbouwing van deze claim verwijs ik u naar de bijlage.

Hoogachtend,

D.J. van Dijk

datum 3 november 2005
kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
pagina 4 van 7

Bijlage: Werklast

Er zijn weinig aanknopingspunten voor het maken van een berekening gezien de aard en de nieuwigheid van het wetsvoorstel. De Raad baseert zich in het onderstaande op de gegevens uit de MvT en direct uit Oostenrijk verkregen nieuwe cijfers. Verder is het nodig gebleken enkele aannames te maken om tot een berekening te kunnen komen.

Eerste aanleg

1. Bestuurszaken t.g.v. huisverboden

Bij de berekening van de claim is als volgt te werk gegaan. De inschatting van het Ministerie is dat er in Nederland op jaarbasis ongeveer 1 à 2 duizend, zeg: 1.500, preventieve huisverboden zullen worden uitgevaardigd, en dat er een geringe procesbereidheid zal zijn. Dit aantal is gebaseerd op een Oostenrijks ervaringscijfer (3.000 huisverboden op jaarbasis) dat is vertaald naar de Nederlandse situatie. Contact met Oostenrijk geeft echter aan dat dit eerder 4.500 bedraagt (4.700 *Betretungsverbote* in 2004). Dus, ongeveer anderhalf keer zoveel als in de MvT staat. Daarom heeft de Raad besloten uit te gaan van 2.300 Nederlandse preventieve huisverboden i.p.v. 1.500, nl. ook ongeveer anderhalf keer zoveel.

Tentatief uitgaande van beroep in 30% van de 2.300 verboden (Oostenrijk: 40%), resulteert in 690 voorlopige voorzieningen/beroepen op jaarbasis. Deze zaken worden bekostigd à raison de €1.652,09 (zie bijlage). Vermenigvuldigd met het aantal te verwachten zaken van 690, geeft dit een claim van € 1.139.942,-.

2. Strafzaken t.g.v. overtredingen van huisverboden

Wanneer men het huisverbod overtreedt, dan kan dit aanleiding geven tot een strafrechtelijke procedure. Ook hier is het moeilijk een inschatting te geven van de omvang van de verwachte instroom. Uitgaande van 10% overtreding van huisverboden, voorziet de Raad 230 extra strafzaken per jaar. Deze hebben een productgroepprijs van €577,84 per zaak. De totale claim voor deze stroom zaken komt daarmee uit op $230 * €577,84 = €132.903,-$ per jaar.

Hoger beroep

3. Hoger beroepszaken t.g.v. huisverboden

De Raad van State is als bevoegde instantie voor de behandeling van het hoger beroep aangewezen. De Raad voor de rechtspraak dient hiervoor dan ook geen claim in.

4. Hoger beroep strafzaken t.g.v. overtredingen van huisverboden

Voorgaande 230 strafzaken in eerste aanleg kunnen leiden tot hoger beroep. Uitgaande van een hoger beroepspercentage van 10%, voorziet de Raad dus 23 extra hoger beroep strafzaken per jaar. Deze hebben een productgroepprijs van €1.216,10 per zaak. De totale claim voor deze stroom zaken komt daarmee uit op $23 * €1.216,10 = €27.970,-$ per jaar.

datum 3 november 2005
kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
pagina 5 van 7

Totale claim

Voorgaande geeft aanleiding tot onderstaande claim:

Tabel: totale claim (afgezien van kostprijs afgerond op gehele getallen)

	Aantal zaken op jaarbasis	Kostprijs per zaak	Claim per Jaar	Claim 5 Jaar
1. Eerste aanleg huisverbod	690	€1.652,09	€1.139.942,00	€5.699.710,00
2. Eerste aanleg overtreding	230	€ 577,84	€132.903,00	€664.516,00
3. -	-	-	-	-
4. Appèl overtreding	23	€1.216,10	€27.970,00	€139.851,00
			<u>€1.300.815,00</u>	<u>€6.504.078,00</u>

De totale claim over een periode van 5 jaar komt hiermee (afgerond op 100-duizendtal) uit op **€6.500.000,-**.

Indien na het uitbrengen van dit advies het wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren.

datum 3 november 2005
kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
pagina 6 van 7

Bijlage: Toelichting productgroepprijzen

De financiering van de Rechtspraak is geregeld in het Besluit financiering rechtspraak 2005. De gerechten in Nederland worden op output gefinancierd. Hiertoe worden verschillende productgroepen onderscheiden. Voor elke productgroep is een kostprijs vastgesteld. Zie voor de verschillende kostprijzen onderstaande tabel. De kostprijs is bepaald op basis van de gemiddelde behandelingskosten voor de zaken in een productgroep. Het soort zaken waaruit een productgroep bestaat is opgenomen in onderstaande tabel. De rechtbank behandelen bijna alle soorten zaken in eerste instantie. Als één of beide partijen in hoger beroep gaan wordt de zaak behandeld door de hoger beroepsinstanties. Dit zijn het gerechtshof, de Centrale Raad van Beroep (de “**CRvB**”) en het College Beroep voor het Bedrijfsleven (het “**CBb**”). Het CRvB en het CBb behandelen naast zaken in hoger beroep ook zaken in eerste aanleg.

datum 3 november 2005
 kenmerk UIT 7492 / ONTW DK
 pagina 7 van 7

Bijlage: Kostprijs en soort zaken per productgroep voor de rechtbank, de gerechtshoven, Centrale Raad van Beroep en College Beroep voor het Bedrijfsleven

Productgroep	Omschrijving zaaks categorie	Kostprijs 2005-2007*
Rechtbanken		
Civiel	handels-, personen-, familierecht en kort geding	€759,47
Kanton	Handels-, personen-, familierecht-, kort geding alsmede de strafzaken als gevolg van een overtreding	€121,40
Bestuur	Algemene wet bestuursrecht m.u.v. belastingrecht, vreemdelingenwet en niet-lamicie-zaken	€1.652,09
Vreemdelingen	Vreemdelingenwet	€64,67
Belasting	Belastingrecht m.u.v. douanezaken	€1.022,74
Straf	Strafzaak als gevolg van een misdrijf	€77,84
Gerechtshoven		
Civiel	Hoger beroep in handels-, personen-, familierecht, kort geding (ook van de sector kanton)	€3.525,30
Belasting	Hoger beroep in belastingsrecht en douanezaken in eerste aanleg	€1.022,74
Straf	Hoger beroep in strafzaken (overtredingen en misdrijven)	€1.216,10
CRvB	Hoger beroep bij Sociale verzekeringswet, Ambtenarenwet, studiefinanciering Pensioenzaken in eerste aanleg	€2.790,14
CBb	Hoger beroep bij de Mededingingswet, de Postwet, de Telecommunicatiewet en de Vergunningenwet kabelgebonden telecommunicatie-infrastructuur Eerstelijns rechtspraak bij besluiten en handelingen van de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie-lichamen	Lump sum financiering

* Dit zijn de integrale kostprijzen. Dit betekent dat in de kostprijzen naast de directe en indirecte kosten die samenhangen met het primaire proces bij de gerechten, ook opslagen zijn opgenomen voor afschrijvingen en rentekosten, en (centrale) uitgaven voor ICT, huisvesting en opleidingen inclusief landelijke diensten. De kostprijzen zijn afgesproken op het prijspeil 2004.